

Rozhodnutie

Najvyšší súd Slovenskej republiky – odvolací disciplinárny súd, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovarsyho a sudcov JUDr. Stanislava Beňa, JUDr. Mariana Jarábka, JUDr. Vojtecha Lefflera, a JUDr. Eriky Zajacovej v disciplinárnej veci vedenej proti JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED], sudcovi Krajského súdu v Ž [REDACTED] na neverejnom zasadnutí 22. apríla 2010 o odvolaní sudcu proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – prvostupňového disciplinárneho senátu z 12. októbra 2009, sp. zn. Dn 8/2009, pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g/ zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov a iné, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, odvolanie sudcu JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED] sa zamieťa.

O d ô v o d n e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky – prvostupňový disciplinárny senát rozhodnutím z 12. októbra 2009, sp. zn. Dn 8/2009, o námietke zaujatosti JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED] sudcu Krajského súdu v Ž [REDACTED] rozhodol tak, že podľa § 121 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sudcoch a prísediacich) vyslovil, že disciplinárny senát 2 Ds v zložení JUDr. Š [REDACTED] L [REDACTED] – predseda senátu a sudcovia JUDr. J [REDACTED] B [REDACTED] a JUDr. J [REDACTED] M [REDACTED] nie sú vylúčení z vykonávania úkonov v disciplinárnom konaní, vedenom proti sudcovi Krajského súdu v Ž [REDACTED] JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED], vedenej pod sp. zn. 2 Ds 9/2008.

Proti tomuto rozhodnutiu včas podal odvolanie disciplinárne stihany sudca JUDr. R. U.

V písomnom odôvodnení odvolania podanom prostredníctvom obhajkyne uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne nesprávne, nedostatočne odôvodnené a prijaté v procese, v ktorom boli podstatným spôsobom porušené práva účastníka konania.

Z hľadiska nedostatkov v procese rozhodovania o námietke zaujatosti poukázal na to, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy, v sebe zahŕňa aj záruky riadneho chodu súdneho procesu, t. j. právo na určitú kvalitu súdneho konania, či inak povedané – právo na spravodlivý proces. Ústavný súd už konštatoval (II. ÚS 307/06), že z hľadiska aspektov a záruk zabezpečujúcich kvalitu priebehu súdneho procesu možno do obsahu tohto základného práva zahrnúť aj právo každého oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami rozhodnými pre jeho vec, vrátane práva nazerať do spisu a robiť si z neho odpisy a fotokópie, avšak v súlade so zákonom, ktorý také oprávnenie upravuje (čl. 51 ods. 1 Ústavy).

Namietol, že nazretie do disciplinárneho spisu mu nebolo umožnené z dôvodu čerpania dovolenky pracovníčkou, ktorej v náplni práce bola spisová agenda disciplinárneho súdu. Zdôraznil, že neporušil žiadne povinnosti, ktoré by (teoreticky) mohli zaťažovať účastníka, ktorý má v úmysle nahliadnuť do súdneho spisu.

Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 207/07, ak súčasťou spisu je aj vyjadrenie sudcu k námietke zaujatosti, ktoré sa osobitne účastníkom konania nedoručuje, jeho obsah môže účastník konania spoznať iba nazretím do spisu“. Ďalej ústavný súd konštatoval, že ani Občiansky súdny poriadok, ani žiaden iný zákon nepodmieňuje realizáciu práva účastníkov konania, resp. ich právnych zástupcov, nazerať do súdneho spisu podaním písomnej žiadosti. Podstate základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zodpovedá iba taký postup súdu, ktorým je označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov vykonávajúcich dotknutý článok Ústavy. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu teda predpokladá, že účastníkovi konania sa táto ochrana v zákonom predpokladanej kvalite dostane bez toho, aby sa mu v spojitosti s jej uplatnením ukladali povinnosti, ktoré od účastníka nevyžaduje zákon (čl. 2 ods. 3 Ústavy). Z označeného nálezu zároveň vyplýva: „ukladanie zákonom nepožadovaných

ani nepredvídaných povinností fyzickým osobám a právnickým osobám internou normou najvyššieho súdu je neudržateľné ani z hľadiska princípu legality podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy“.

Uviedol, že nahliadnutie do spisu mu bolo znemožnené postupom majúcim základ v internej organizácii práce a zastupiteľnosti jednotlivých pracovníkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Vychádzajúc z označeného nálezu, čiastočne ho parafrázujúc, disciplinárny súd pri realizácii procesného práva účastníka konania, pri nazeraní do súdneho spisu požadoval od neho splnenie takej povinnosti (dostavenie sa na najvyšší súd v čase, keď konkrétna pracovníčka bude prítomná v práci), akú neukladá žiaden zákon a je preto nutné konštatovať, že najvyšší súd v tomto smere postupoval protiústavne, čím porušil označené základné právo.

Napriek tomu, že disciplinárny senát, rozhodujúci o námietke zaujatosti, vedel o znemožnení jeho práva nahliadnuť do spisu (osobitné podanie z 5. októbra 2009, ktorého obsah je v stručnosti obsiahnutý aj v napadnutom rozhodnutí), predmetnou otázkou sa nezaoberal a na tento argument v odôvodnení nereagoval. Vzhľadom na jeho závažnosť, vyplývajúcu aj z označených rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, sa rozhodne nejedná o nepodstatný argument, na ktorý by súd nemusel v odôvodnení reagovať.

Namietol, že senát konajúci o námietke zaujatosti, musel vec predbežne posúdiť a túto, napriek výslovnému označeniu námietky len voči JUDr. Š. L. považoval za námietky voči celému senátu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však nie je zrejmé, kedy disciplinárny senát 1 Ds vykonal takéto „predbežné posúdenie“ a v rámci akého procesného úkonu súdu (neverejného zasadnutia?, neformálneho stretnutia?...). Zároveň nie je zrejmé, kedy sa členovia senátu 2 Ds dozvedeli o takomto závere senátu 1 Ds a kedy doplnili svoje vyjadrenie k námietke zaujatosti. Otázne je tiež, či boli bližšie vyzvaní senátom 1 Ds, k čomu a k akým okolnostiam sa majú vyjadriť, keďže námietky vôbec nesmerovali voči JUDr. J. B. a JUDr. J. M.

Vzhľadom na časové súvislosti – námietka podaná 29. septembra 2009 (nie ako je v rozhodnutí opakovane uvádzané 30. septembra 2009), rozhodnutie o nej 12. októbra 2009 a všeobecne známy fakt, že senát 1 Ds a senát 2 Ds sú tvorené sudcami disciplinárneho súdu, ktorí sú pridelení na výkon funkcie sudcu alebo prokurátora na rôzne sudy a prokuratúru, sa skôr javí pravdepodobným, že prebehla len neformálna komunikácia (zrejme) medzi

predsedami disciplinárnych „prvostupňových“ senátov a jej „výsledkom bolo následné rozhodovanie o námietke zaujatosti vo vzťahu ku všetkým členom senátu 2 Ds.

Uvedené procesné nedostatky sú zásadného charakteru a nie je možné ich zhojiť postupom druhostupňového disciplinárneho súdu.

Podľa jeho názoru vecná nesprávnosť napadnutého rozhodnutia spočíva aj v tom, že prvostupňový súd rozhodol aj o otázkach, ktoré nenamietol, teda rozhodol aj o námietkach zaujatosti, ktoré nevzniesol.

Námietka zaujatosti výslovne smerovala len voči predsedovi senátu JUDr. Š [REDAKOVANÉ] L [REDAKOVANÉ]. Nebol preto žiaden dôvod rozhodovať v súvislosti s podanou námietkou zaujatosti aj o ďalších dvoch členoch senátu 2 Ds. Výklad námietky podľa obsahu, ktorý vykonal disciplinárny súd, je v priamom rozpore s celým obsahom daného procesného podania. Navyše, z kontextu vytrhnutého slovného spojenia „ že to správne rozhodnutie v disciplinárnom konaní..“(ako je citované v napadnutom rozhodnutí), rozhodne nevyplýva námietka zaujatosti aj voči JUDr. J [REDAKOVANÉ] B [REDAKOVANÉ] a JUDr. J [REDAKOVANÉ] M [REDAKOVANÉ].

Ak disciplinárny súd následne posudzoval otázku zaujatosti menovaných sudcov, vychádzal len z ich vyjadrenia (subjektívneho hľadiska), ktoré navyše logicky nemohlo smerovať ku konkrétnym námietkam v užšom slova zmysle, keďže žiadne takéto námietky vznesené neboli. V tomto smere považoval za nutné poukázať na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. III. ÚS 16/00 a III. ÚS 110/07, podľa ktorej nie je možné uspokojiť sa len so subjektívnym hľadiskom nestrannosti, ale je potrebné skúmať, či sudca poskytuje záruky nestrannosti aj z objektívneho hľadiska. Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností.

Uviedol, že v námietke zaujatosti žiadnym spôsobom nespochybňoval zákonnosť ustanovenia JUDr. Š [REDAKOVANÉ] L [REDAKOVANÉ] do funkcie sudcu disciplinárneho súdu prostredníctvom voľby Súdnu radou Slovenskej republiky. Len poukazoval, na čom stále zotrval, na jeho vzťah k JUDr. Š [REDAKOVANÉ] H [REDAKOVANÉ] vtedajšiemu ministrovi spravodlivosti, ktorý ho do dotknutej funkcie navrhol. Podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia samotný JUDr. Š [REDAKOVANÉ] L [REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení k podanej námietke zaujatosti uviedol, že akceptoval jeho (pozn. JUDr. Š [REDAKOVANÉ] H [REDAKOVANÉ]) výzvu vo vzťahu k návrhu na zvolenie

za sudcu disciplinárneho súdu“. Tento prístup ministra spravodlivosti k jeho návrhovému oprávneniu, v spojení s preukázanou osobnou známosťou medzi JUDr. H. [REDAKOVANÉ] a JUDr. L. [REDAKOVANÉ] je jednoznačne spôsobilý vyvolať dojem o značnom vzájomnom prepojení menovaných. Zároveň potvrdzuje ním vyslovenú tézu o ich „údajnej dohode“ v súvislosti s pôsobením JUDr. L. [REDAKOVANÉ] v disciplinárnom súde. Zdôraznil, že nehovoril o dohode, bezprostredným dôsledkom ktorej sa stal JUDr. L. [REDAKOVANÉ] sudcom disciplinárneho súdu (uvedené je, samozrejme, možné len na základe voľby Súdnu radou Slovenskej republiky), ale o ich vzájomnej dohode o navrhnutí JUDr. L. [REDAKOVANÉ] JUDr. H. [REDAKOVANÉ] (vtedajším ministrom spravodlivosti) na kandidáta za sudcu disciplinárneho súdu. Takáto dohoda, s poukazom na citovanú časť napadnutého rozhodnutia, je aktuálne už potvrdená.

Uviedol, že netvrdil, že JUDr. Š. [REDAKOVANÉ] H. [REDAKOVANÉ] mal vplývať na JUDr. Š. [REDAKOVANÉ] L. [REDAKOVANÉ], aby v prejednávacom prípade rozhodol určitým spôsobom. JUDr. H. [REDAKOVANÉ] v zmysle vznesenej námietky, ...sa mal vyjadriť v tom smere, že „správne“ rozhodnutie v disciplinárnom konaní vedenom proti osobe JUDr. U. [REDAKOVANÉ] je „istené“ predsedom senátu JUDr. Š. [REDAKOVANÉ] L. [REDAKOVANÉ]. To znamená, že JUDr. Š. [REDAKOVANÉ] H. [REDAKOVANÉ] mal „len“ uviesť danú okolnosť, nie že by mala byť výsledkom jeho pôsobenia na predsedu senátu JUDr. L. [REDAKOVANÉ].

Taktiež vo vznesenej námietke nenamietal, že by postupom senátu „2 Ds“ (sám disciplinárny súd v odôvodnení ani neuvádza, o aký postup by malo ísť) mali byť porušené jeho práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý proces. Rovnako tak netvrdil, že osoby označené v námietke, ktoré nie sú účastníkmi konania, (pozn. zrejme má ísť o JUDr. H. [REDAKOVANÉ] a JUDr. H. [REDAKOVANÉ]) mali pôsobiť na navrhovateľa disciplinárneho konania – predsedu Krajského súdu v Ž. [REDAKOVANÉ]. Bez ohľadu na uvedené, záver disciplinárneho súdu, že „...nie sú také skutočnosti relevantne závažné, ktoré by preukazovali, že nejakým spôsobom mohli konkrétne pôsobiť na navrhovateľa...“ opomína všeobecne známy právny stav, že JUDr. Š. [REDAKOVANÉ] H. [REDAKOVANÉ] ako (vtedajší) minister spravodlivosti a JUDr. D. [REDAKOVANÉ] H. [REDAKOVANÉ] ako štátny tajomník Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, sú z hľadiska správy súdov priamo nadriadení predsedovi krajského súdu, a teda disponujú jednoznačnou (legálnou) mocou ovplyvňovať predsedu krajského súdu, osobitne pri výkone správy, do ktorej spadá i oprávnenie iniciovať disciplinárne konanie.

Z hľadiska neposúdenia námietky zaujatosti z relevantných hľadísk uviedol, že tým, že disciplinárny súd posudzoval iné ako namietané okolnosti, námietkou zaujatosti sa fakticky ani nezaoberal.

Pre uplatniteľnosť inštitútu námietky zaujatosti je nutné, aby boli splnené dva predpoklady. Prvým je existencia a poznanie určitej objektívnej skutočnosti, teda vzťah objektívnej reality, ktorého existenciu možno preukázať dokazovaním. Druhým je existencia určitej subjektívnej skutočnosti, teda vzťah, ktorý naopak dokazovaním preukázať nemožno (napr. že kolegiálny vzťah, resp. osobná známosť dvoch osôb môže ovplyvniť rozhodovanie jednej z nich). Subjektívna skutočnosť môže byť „len“ predmetom skúsenostného posúdenia. Posúdenie kvality druhého predpokladu teda nemôže byť výsledkom skúmania kauzálnych vzťahov, ale výsledkom posúdenia iných objektívne poznateľných javov. Pri takomto posudzovaní sa potom vychádza z kategórie skúsenosti hodnotiacej osoby, do ktorej možno zahrnúť aj vzťahy možného, teda toho, čo by mohlo byť. Hodnotí sa pochybnosť, t. j. subjektívne posudzovanie určitých vzťahov objektívnej reality, ktoré možno rozumne pripustiť. Mal za to, že osobitne vzhľadom na obsah odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, že disciplinárny prvostupňový súd z rozoberaných hľadísk vznesenú námietku vôbec neposúdil.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací disciplinárny senát napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky – odvolací disciplinárny senát na podklade odvolania sudcu JUDr. R. U. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozhodnutia a konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie sudcu nie je dôvodné.

Z obsahu predloženého disciplinárneho spisu vyplývajú nasledovné skutočnosti.

Na Najvyšší súd Slovenskej republiky – prvostupňový disciplinárny súd bol vo veci 2 Ds 1/2009 dňa 16. februára 2009 predsedom Krajského súdu v Ž. podaný návrh na disciplinárne konanie proti sudcovi Krajského súdu v Ž. JUDr. R. U. pre disciplinárne a závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a/ zákona

č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, podľa § 116 ods. 2 písm. g/ citovaného zákona a podľa § 116 ods. 2 písm. b/, s odkazom na § 116 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona, ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

I. Vo veci sp. zn. 10CoD 24/2008, po tom, čo nezabezpečil doručenie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu stranám, predsedal dňa 11. decembra 2008 senátu, v ktorom došlo k rozhodnutiu tzv. rekurzom a bez toho, aby požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie rozhodnutia, toto ako predseda senátu vypracoval až dňa 4. februára 2009.

II. Vo veci Okresného súdu D [redacted] K [redacted] sp. zn. 5C 482/1997, ktorá bola s opravným prostriedkom podaným žalobcom predložená Krajskému súdu v Ž [redacted] dňa 4. októbra 2005 a tu sa vedie pod spisovou značkou 9Co 36/2005, do dňa 16. februára 2007, teda 16 mesiacov a 12 dní, ako sudca – predseda senátu, ktorému bola vec zverená, neurobil žiadny očividný úkon, ktorý by smeroval k rozhodnutiu vo veci.

III. Vo veci Okresného súdu D [redacted] K [redacted] sp. zn. 5C 482/1997, ktorá bola s opravným prostriedkom podaným žalobcom predložená Krajskému súdu v Ž [redacted] dňa 4. októbra 2005 a tu sa vedie pod spisovou značkou 9Co 36/2005, údajne senát Krajského súdu v Ž [redacted] zložený z predsedu senátu JUDr. R [redacted] U [redacted] a členov senátu JUDr. Y [redacted] D [redacted] a Mgr. K [redacted] B [redacted] hoci ani jeden z nich nebol na pracovisku, dňa 5. januára 2009 rozhodol o prerušení konania, čo však nebola pravda, lebo zápisnica o hlasovaní je fiktívna.

Zároveň predseda Krajského súdu v Ž [redacted] navrhol disciplinárnemu súdu spojiť uvedenú vec na spoločné konanie s dosiaľ neukončenými konaniami vo veciach sp. zn. 2 Ds 2/2007 a 2 Ds 9/2008, určiť, že napomenutie vo veci 2 Ds 9/2008 je platné a uložiť sudcovi JUDr. R [redacted] U [redacted] podľa § 117 ods. 5 písm. a/ zákona o sudcoch a prísediacich disciplinárne opatrenie - preloženie sudcu na súd nižšieho stupňa.

Na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28. júla 2009, podľa § 21 ods. 3 Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z.) s použitím § 150 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich, disciplinárny súd spojil disciplinárne veci vedené proti JUDr. R [redacted] U [redacted] pod sp. zn. 2 Ds 9/2008 a 2 Ds 1/2009 s tým, že vec bude ďalej vedená pod sp. zn. 2 Ds 9/2008.

Dňa 30. septembra 2009 sudca JUDr. R. [REDACTED] U. [REDACTED] prostredníctvom svojej obhajkyne podal námietku zaujatosti proti predsedovi disciplinárneho senátu, nakoľko dňa 28. septembra 2009 získal informáciu, že podľa osoby zo sudcovského prostredia, ktorá vzhľadom na aktuálne pomery v justícii dôrazne požiadala o jej neoznačenie, predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Š. [REDACTED] H. [REDACTED] počas pobytu v Terchovej v dňoch 25. a 26. septembra 2009 sa mal vyjadriť v tom smere, že „to správne“ rozhodnutie v disciplinárnom konaní vedenom proti osobe JUDr. U. [REDACTED] je „istené“ predsedom senátu JUDr. Š. [REDACTED] L. [REDACTED]. V tejto súvislosti zdôraznil, že JUDr. Š. [REDACTED] L. [REDACTED] sa stal sudcom disciplinárneho súdu na návrh ministra spravodlivosti, ktorý bol v danom čase práve JUDr. Š. [REDACTED] H. [REDACTED] a podľa informácií zo dňa 28. septembra 2009 JUDr. Š. [REDACTED] L. [REDACTED] miesto v disciplinárnom senáte prijal údajne na základe ich vzájomnej dohody. Vzhľadom na tú skutočnosť, že JUDr. Š. [REDACTED] H. [REDACTED] v súvislosti s prejednávanou vecou ako minister spravodlivosti dočasne pozastavil JUDr. U. [REDACTED] výkon funkcie sudcu (aj s poukazom na to, že údajný najvážnejší skutok nie je absolútne vymedzený v súlade s relevantnými právnymi ustanoveniami a sotva spĺňa náležitosti podnetu a zároveň rozhodnutie o dočasnom pozastavení, priamo odporuje čl. 147 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), je zrejmy jeho postoj v danom disciplinárnom konaní. S poukazom na tieto okolnosti namietal v zmysle § 121 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich subjektívnu a objektívnu zaujatosť predsedu prvostupňového disciplinárneho senátu JUDr. Š. [REDACTED] L. [REDACTED].

V doplnení k námietke o zaujatosti z 8. októbra 2009, obhajkyňa disciplinárne stíhaného sudcu uviedla, že 5. októbra 2009 sudca JUDr. R. [REDACTED] U. [REDACTED] vycestoval zo Ž. [REDACTED] za účelom nahliadnutia do spisu disciplinárneho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Ds 9/2008 a napriek tomu, že je bezprostredným účastníkom konania, nahliadnutie do spisu mu nebolo umožnené. Podľa názoru obhajkyne v zmysle konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky je nesporným právom účastníka konania nahliadať do svojho súdneho spisu a odopretie tohto práva predstavuje porušenie jeho ústavných práv.

Predseda disciplinárneho senátu 2 Ds JUDr. Š. [REDACTED] L. [REDACTED] vo svojom vyjadrení k vnesenej námietke zaujatosti sudcom JUDr. R. [REDACTED] U. [REDACTED] z 30. septembra 2009 uviedol, že vo veci sa necíti byť zaujatý. Predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Š. [REDACTED] H. [REDACTED] síce osobne pozná ešte z pôsobenia ako sudcu na Okresnom súde P. [REDACTED] avšak nie je s ním v bližšom vzťahu a akceptoval jeho výzvu vo vzťahu k návrhu na zvolenie za sudcu disciplinárneho súdu. Uviedol, že pokiaľ ide o jeho menovanie za sudcu

disciplinárneho súdu a predsedu disciplinárneho senátu, o tom rozhoduje Súdna rada Slovenskej republiky a do funkcie bol menovaný zákonným spôsobom. O disciplinárnej veci vedenej proti sudcovi JUDr. R. [REDAKOVANÉ] U. [REDAKOVANÉ] sa s predsedom Najvyššieho súdu JUDr. Š. [REDAKOVANÉ] H. [REDAKOVANÉ] a ani s inými osobami nikdy nerozprával a ani ho nikto v súvislosti s jeho disciplinárnym stíhaním neoslovil. Zdôraznil, že JUDr. U. [REDAKOVANÉ] osobne nepozná, nemá vzťah k účastníkom konania a ani k prejednávanej veci, a preto sa vo veci necíti byť zaujatý.

Členovia disciplinárneho senátu 2 Ds JUDr. J. [REDAKOVANÉ] B. [REDAKOVANÉ] a JUDr. J. [REDAKOVANÉ] M. [REDAKOVANÉ] vo vyjadrení k námietke zaujatosti sudcu JUDr. R. [REDAKOVANÉ] U. [REDAKOVANÉ] z 30. septembra 2009 uviedli, že vo veci sa necítia zaujatí, účastníkov konania nepoznajú, nepoznajú ani obhajkyňu JUDr. U. [REDAKOVANÉ] a nemajú vzťah k prejednávanej veci.

Podľa § 121 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediach, ak nastanú okolnosti, ktoré môžu zakladať dôvod zaujatosti predsedu disciplinárneho senátu alebo jeho členov, môže ten, koho sa konanie týka, namietať ich zaujatosť.

Podľa odseku 2 vyššie citovaného ustanovenia o zaujatosti rozhodne iný disciplinárny senát rovnakého stupňa.

Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Pri posudzovaní nestrannosti tribunálu bol prijatý dvojaký prístup.

- 1/ Subjektívna nestrannosť, t. j. či jeho členovia nie sú osobne zaujatí,
- 2/ objektívna nestrannosť, t. j. či objektívne existuje dostatočná formálna nestrannosť alebo či sú záruky nestrannosti v danej situácii v stave vylúčiť akúkoľvek odôvodnenú pochybnosť o tejto otázke. Pokiaľ ide o druhý prístup, súd do určitej miery vychádza zo zásady, že spravodlivosť musí byť nielen vykonaná, ale musí byť aj vidieť, že bola vykonaná. Súdy musia byť nestranné v očiach verejnosti, osobitne v očiach obvineného a preto sa sudca musí vzdať rozhodovania vo veci, ak vo vzťahu k nemu existuje legitímny dôvod na vznik pochybnosti o jeho nestrannosti.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. ako osobitného predpisu, ktorý sa vzťahuje na disciplinárne konanie, ak citovaný zákon neustanovuje inak, z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka.

K sťažnostným námietkam disciplinárne stíhaného sudcu je treba v prvom rade uviesť nasledovné:

Zodpovedá skutočnosti, že 5. októbra 2009 sa JUDr. R. U. pre riadne čerpanie dovolenky v rozsahu jedného pracovného dňa pracovníčkou, ktorej v tom čase podľa platného rozvrhu práce bola zverená administratíva disciplinárnych senátov, nemohol oboznámiť s obsahom jeho disciplinárneho spisu. Z obsahu doplnenia k vznesenej námietke zaujatosti z 8. októbra 2009 (doručeného najvyššiemu súdu 9. októbra 2009) je ale zrejmé, že sudcovi bolo zároveň oznámené, že už na druhý deň (po návrate príslušnej pracovníčky z dovolenky) sa môže s obsahom spisu oboznámiť, čo však pre neho nebolo akceptovateľné a svoje právo ani následne (až doposiaľ) nevyužil, a to napriek tomu, že disciplinárne stíhanie voči nemu nie je skončené a vec meritórne ani prejednávaná nebola. Za daných okolností možno preto konštatovať, že právo disciplinárne stíhaného sudcu na oboznámenie sa s obsahom spisu nebolo znemožnené do takej miery, že by bolo dotknuté v samej svojej podstate a neznemožnilo disciplinárne stíhanému sudcovi nazretie do spisu počas celého obdobia disciplinárneho stíhania. Aj v súčasnom štádiu disciplinárneho stíhania sudcovi nič nebráni v realizácii jeho práva, a to bez akýchkoľvek obmedzení.

Z podaného odvolania nepochybne vyplýva, že disciplinárne stíhaný sudca o zákonom spôsobe zvolenia JUDr. Š. L. do funkcie sudcu disciplinárneho senátu nemá žiadne pochybnosti, nenamieta porušenie práva na spravodlivý proces a nenamieta ani netvrdí, že JUDr. Š. H. alebo JUDr. D. H. mali pôsobiť na predsedu Krajského súdu v B. B. ktorý podal návrh na začatie disciplinárneho konania. Rovnako tak ani netvrdil, že JUDr. Š. H. na predsedu prvostupňového disciplinárneho senátu pôsobil v zmysle ako má o podanom návrhu rozhodnúť.

Namietol len to, že pochybnosť o objektívnom spôsobe rozhodnutia veci a o subjektívnej a objektívnej nezáujatosti predsedu prvostupňového disciplinárneho senátu

JUDr. Š. L. vyvoláva a odôvodňuje tá skutočnosť, že ho do tejto funkcie navrhol JUDr. Š. H. ktorý bol v tom čase ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky, čo on podľa vlastného vyjadrenia (v písomnom vyjadrení k vznesenej námietke zaujatosti) akceptoval. Tieto skutočnosti ako i to, že sa vzájomne dlho poznajú, sú podľa názoru odvolateľa jednoznačne spôsobilé vyvolať dojem o „značnom vzájomnom prepojení“ menovaných a spolu s citovaným vyjadrením JUDr. Š. H. potvrdzuje tézu odvolateľa o ich vzájomnej dohode o navrhnutí JUDr. Š. L. JUDr. Š. H. za sudcu disciplinárneho senátu.

Napadnuté rozhodnutie v jeho výroku je zákonné a správne, pretože subjektívna ani objektívna zaujatosť či už predsedu alebo členov senátu nebola žiadnym spôsobom preukázaná.

Predseda prvostupňového disciplinárneho senátu a jeho členovia sa písomne vyjadrili tak, ako je to uvedené v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia a ich vyjadrenia nevyvolávajú žiadne pochybnosti a ich subjektívna zaujatosť je vylúčená.

Pokiaľ ide o otázku objektívnej zaujatosti, Najvyšší súd Slovenskej republiky – odvolací disciplinárny senát dospel k nasledovným záverom:

Žiadnym spôsobom nebolo preukázané „značné vzájomné prepojenie“ (okrem kolegiálneho žiadne iné, napr. priateľské) JUDr. Š. H. a predsedu prvostupňového disciplinárneho senátu JUDr. Š. L. a nepreukazuje ho ani údajný výrok JUDr. Š. H. o „správnom rozhodnutí“ v danej disciplinárnej veci a jeho „istení“ predsedom senátu JUDr. Š. L. Uvedený výrok odvolateľ nepočul a má pochádzať od osoby, ktorej totožnosť odvolateľ oznámil odmietol. Preveriť ho preto bolo možné len nepriamo, vyjadrením predsedu prvostupňového disciplinárneho senátu, ktorý ovplyvňovanie v predmetnej veci odmietol. Objektívnu zaujatosť predsedu prvostupňového disciplinárneho senátu nemôže vyvolať ani jeho navrhnutie do tejto funkcie JUDr. Š. H. V čase podania návrhu bol JUDr. Š. H. ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky a podľa platnej právnej úpravy mal aj právo navrhovať kandidátov na funkciu sudcov disciplinárneho súdu. Súčasťou návrhového konania bol aj písomný súhlas navrhovaného kandidáta s výkonom funkcie sudcu disciplinárneho súdu (teda vzájomná dohoda medzi navrhovateľom a navrhovaným), ktorý je jednou z náležitostí kvalifikovaného

návrhu na zvolenie kandidáta za sudcu disciplinárneho súdu a je súčasťou legálneho návrhového postupu. Výkonu funkcie ministra spravodlivosti predchádzala sudcovská prax JUDr. Š [REDAKOVANÉ] H [REDAKOVANÉ], ktorej prirodzeným dôsledkom je stav osobného poznania sa s mnohými sudcami súdov Slovenskej republiky. Nie je preto ničím výnimočným ani nezákonným, že ako minister spravodlivosti za sudcov disciplinárneho súdu navrhol aj sudcov, ktorých poznal z výkonu funkcie sudcu, u ktorých predpokladal kvalifikovaný a zodpovedný výkon tejto funkcie bez toho, aby medzi nimi existoval viac než len kolegiálny vzťah alebo „značné vzájomné prepojenie“. Kolegiálny vzťah medzi predsedom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a sudcom disciplinárneho súdu (v posudzovanom prípade iný vzťah preukázaný nebol) preto sám o sebe nemôže mať za následok objektívnu zaujatosť disciplinárneho sudcu.

Akceptovanie odvolacích dôvodov disciplinárne stíhaného sudcu bez zistenia ich pôvodu, možnosti ich overenia a objektívneho preukázania „značného vzájomného prepojenia“, či iných namietaných skutočností medzi JUDr. Š [REDAKOVANÉ] H [REDAKOVANÉ] a ním navrhnutými sudcami disciplinárneho súdu by v konečnom dôsledku znamenalo ich automatické vylúčenie z prejednávania a rozhodovania o všetkých podaných disciplinárnych návrhoch bez ohľadu na to, kto vlastne návrh na začatie disciplinárneho konania podal. Uvedená prezumpcia by platila o to viac v prípadoch, v ktorých návrh na začatie disciplinárneho konania podal JUDr. Š [REDAKOVANÉ] H [REDAKOVANÉ] ako minister spravodlivosti Slovenskej republiky alebo ako predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Takýto postup by bol zjavne nezákonný a nesprávny, pretože by bol založený len na pocitoch disciplinárne stíhaného sudcu a negovaní zákonných podmienok, ktorých dodržiavanie je nevyhnutné pre voľbu sudcu disciplinárneho súdu.

Aj keď je pravdou, že minister spravodlivosti Slovenskej republiky a štátny tajomník tohto ministerstva z hľadiska správy súdov sú nadriadenými predsedom súdov Slovenskej republiky, z tejto skutočnosti nemožno bez ďalšieho vyvodit' záver, že nútia alebo ovplyvňujú predsedov súdov alebo iniciujú u nich ako subjektov oprávnených na podanie návrhov na začatie disciplinárneho konania podanie takých návrhov, ktoré nie sú pravdivé alebo s ktorými sa nestotožňujú.

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje úvahy prvostupňového disciplinárneho senátu na podklade ktorých posúdil, že vznesená námietka zaujatosti smeruje

aj voči členom senátu a nielen voči predsedovi senátu JUDr. Š [REDACTED] L [REDACTED], a prečo rozhodol, že vylúčení z vykonávania úkonov v disciplinárnom konaní vedenom voči sudcovi JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED] okrem JUDr. Š [REDACTED] L [REDACTED] nie sú ani členovia senátu JUDr. J [REDACTED] B [REDACTED] a JUDr. J [REDACTED] M [REDACTED]. Z obsahu podanej námietky zaujatosti totiž vyplýva, že predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Š [REDACTED] H [REDACTED] sa mal za v nej uvedených okolností vyjadriť, že „to správne“ rozhodnutie v disciplinárnom konaní vedenom proti osobe JUDr. U [REDACTED] je „istené“ predsedom senátu JUDr. Š [REDACTED] L [REDACTED] (č. l. 1/2). Senát rozhodujúci o podanej námietke zaujatosti z toho vyvodil záver, že o namietanej otázke je potrebné rozhodnúť vo vzťahu k všetkým členom senátu, pretože o návrhu na začatie disciplinárneho stíhania nerozhoduje len predseda senátu, ale senát.

Odvolací disciplinárny senát preto zastáva názor, že o námietke zaujatosti vznesenej voči predsedovi prvostupňového disciplinárneho senátu JUDr. Š [REDACTED] L [REDACTED] bolo rozhodnuté, a aj keď táto nesmerovala voči ostatným členom senátu, rozhodnutie o ich nevyhlúčení (na podklade ich písomných vyjadrení) z už skôr uvedených dôvodov nie je takým pochybením, ktoré by malo za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Za daných okolností možno vysloviť, že rozhodnutie vo vzťahu k členom senátu je síce nadbytočné, nie však nezákonné. Iná situácia by nastala v prípade, ak by príslušný senát nerozhodol o vylúčení tých sudcov, voči ktorým bola námietka zaujatosti vznesená alebo o tejto otázke by rozhodol bez písomného vyjadrenia namietaných sudcov.

Na podklade uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že subjektívna ani objektívna zaujatosť predsedu a členov prvostupňového disciplinárneho senátu voči disciplinárne stíhanému sudcovi JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED] v súčasnom štádiu disciplinárneho stíhania nebola žiadnym spôsobom preukázaná (napr. zaujatým vystupovaním voči jeho osobe, jeho obhajkyňi, zaujatým vedením disciplinárneho konania a pod.) a o ich zaujatosti neexistuje žiadna rozumná pochybnosť. V posudzovanom prípade nebola prekročená určitá miera, odôvodňujúca následok straty nestrannosti disciplinárneho súdu v očiach verejnosti, disciplinárne stíhaného sudcu alebo existenciu legitímneho dôvodu na vznik pochybností o nestrannosti či už predsedu alebo členov disciplinárneho senátu. Pre opačný záver nesvedčí ani to, že predseda najvyššieho súdu a predseda prvostupňového disciplinárneho senátu sa z minulosti poznajú, pretože existencia nadštandardných napríklad priateľských vzťahov medzi nimi preukázaná nebola. Navyše je potrebné zdôrazniť, že o podanom návrhu na začatie disciplinárneho konania rozhoduje trojčlenný senát, ktorého každý člen má jeden

hlas. Členka senátu JUDr. J. B. bola zvolená za sudkyňu disciplinárneho senátu na návrh Slovenskej národnej rady a JUDr. J. M. na návrh sudcovej rady. Nezodpovedá pritom skutočnosti ani tvrdenie, že predseda najvyššieho súdu a predseda prvostupňového disciplinárneho senátu pracovali spoločne na jednom pracovisku.

Riadiac sa týmito úvahami odvolací disciplinárny senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 22. apríla 2010

JUDr. Martin Piovarsky, v. r.

Predseda odvolacieho disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Malinková